

TLAČOVÁ SPRÁVA

Košice 16. september 2024

Nový akademický rok sa na UPJŠ v Košiciach otváral v novom šate

Vedenie Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach (UPJŠ) slávnostne otvorilo akademický rok 2024/2025 v pondelok 16. septembra o 10.30 hod. v Aule Lekárskej fakulty UPJŠ v Košiciach v novom šate. Taláre pre vedenie UPJŠ navrhla košická módna návrhárka Louisa Dvorak.

Program sa začal už tradične slávnostným príhovorom rektora UPJŠ prof. MUDr. Daniela Pellu, PhD. Predstavení boli pedagógovia a vedci, ktorí kvalifikačne postúpili, 8 nových profesorov, 15 docentov a jeden nositeľ vedeckej hodnosti doktor lekárskych vied. Program pokračoval odovzdávaním Cien rektora v niekoľkých kategóriách. Druhýkrát v histórii UPJŠ bola odovzdaná Cena Faigy Senderovitch za záverečnú prácu za prínos v boji proti antisemitizmu, prekrúcaniu holokaustu a pravicovému extrémizmu. Záver programu patrilo univerzitnému zmiešanému zboru Chorus Universitatis Šafarikianae, ktorý umocnil zážitok slávnostnej chvíle svojím umeleckým vystúpením.

Otvorenie tohto akademického roka bolo výnimočné, pretože vedenie univerzity predstúpilo pred prítomnú akademickú obec a publikum v nových talároch a biretoch, ktoré špeciálne pre UPJŠ navrhla Louisa Dvorak. Tvorcovia akademických talárov vychádzali z historických súvislostí a univerzitnej tradície. Na podobe nových akademických odevov pracovala päťčlenná komisia v zložení: prof. MVDr. Monika Halánová, PhD., prorektorka pre akademické kvalifikácie a doktorandské štúdium; prof. PaedDr. Martin Pekár, PhD., vedúci katedry histórie Filozofickej fakulty UPJŠ; Mgr. Mgr. Mária Fedorčáková, PhD., odborná asistentka na Katedre histórie Filozofickej fakulty UPJŠ v Košiciach, RNDr. Jaroslava Oravcová, PhD., manažérka marketingu

a komunikácie na UPJŠ, Louisa Dvorak, módna návrhárka. „Odborníci z Katedry histórie Filozofickej fakulty UPJŠ v Košiciach sa okrem iného intenzívne zaoberajú aj históriou našej univerzity. Z tejto iniciatívy vznikol nápad pri príležitosti 65. výročia založenia UPJŠ dať talárom nový vizuál, ktorý by lepšie reflektoval históriu univerzity, jej symboly, ale aj vzťah k mestu Košice. Spolupráca bola výborná, stretli sme sa na spoločných poradách veľakrát so snahou, aby nové taláre pôsobili sviežo, moderne, ale na druhej strane, aby z nich bolo cítiť príslušnosť univerzity k mestu a hrdosť na jej históriu,“ **prorektorka Halánová** priblížila detaily a priebeh spolupráce.

Vedenie UPJŠ na slávnostnom otvorení AR 2024/2025 (archív UPJŠ)

Taláre majú súčasný vzhľad, avšak sú doplnené symbolom, ktorý odkazuje na dve tradície – univerzitnú, ktorú reprezentuje jezuitská Košická univerzita a stredovekú mestskú tradíciu zosobnenú v košickom mestskom erbe. „Pri odkaze na jezuitskú univerzitnú tradíciu sme vychádzali zo znaku jezuitov, ktorý sa objavoval aj na pečati rektora Košickej univerzity. Tvorili ho písmená IHS (Iesus Hominum Salvator), doplnené o klince a kríž vyrastajúci z písmena H, všetko vložené do plamenného oválu, ktorý odkazuje na jezuitskú univerzitnú tradíciu, ktorá v podobe Košickej univerzity pretrvala 120 rokov. Priestorom, kde sa táto tradícia rozvíjala, je mesto Košice, v stredoveku významné urbánne centrum, ktoré dostalo ako prvé mesto v Uhorsku mestský erb od panovníka Ľudovíta z Anjou. Jednou z heraldických figúr mestského erbu je anjouovská ľalia, ktorá na akademických talároch vystupuje ako

symbol mesta, v ktorom sa univerzitné a akademické inštitúcie rozvíjajú už 367 rokov. K tejto tradícii sa hlásila pri svojom založení aj UPJŠ, hoci odkaz na jezuitskú tradíciu bol v časoch komunizmu nežiadúci a odstránený,“ vysvetlila symboliku zobrazenú na akademických odevoch vedenia univerzity **doktorka Fedorčáková**.

Práve spojením týchto dvoch symbolov poukazuje súčasná UPJŠ na svoje historické korene, jezuitskú univerzitnú tradíciu aj dejiny mesta Košice, v ktorom univerzita sídli. **Košická módna návrhárka Louisa Dvorak** pripravovala nové taláre pre UPJŠ od grafického návrhu až po samotné šitie: „Samotný výber materiálu bol pre mňa kľúčový vzhľadom na požiadavku, aby bol talár aj počas horúceho leta pre jeho majiteľov komfortný. Rozhodla som sa použiť ako základný materiál Crepe Satin. Je to materiál, ktorý je obojstranný a má dve štruktúry. Jedna je zamatovo lesklá, hladká a zároveň ochladzuje telo. Druhá má matnú ripsovú väzbu, ktorá sa na talár veľmi hodí. Tým sa vyriešila požiadavka, aby talár vyzeral reprezentatívne až honosne a zároveň bol príjemný a pohodlný na nosenie. Na žiadosť rektora UPJŠ profesora Pellu som upustila od pravej kožušiny hranostaja a použila sa imitácia. Táto práca bola pre mňa istou výzvou, pretože som akademické odevy nikdy predtým nenavrhovala. Značný podiel na mojom rozhodnutí ísť do toho zohrali práve konštruktívne a veľmi príjemné stretnutia s predstaviteľmi UPJŠ. Bolo mi ctou navrhnúť a zrealizovať taláre pre univerzitu, ktorú som ja sama absolvovala.“

Pri príležitosti otvorenia nového akademického roka bola slávnostne odovzdaná do užívania nová budova Aténa v kampuse Filozofickej fakulty UPJŠ na Moyzesovej 9 v Košiciach. Slávnostný akt sa uskutočnil pred zrekonštruovanou budovou, ktorá bola pomenovaná po starogréckej bohyni múdrosti a stala sa domovom tých najmenších, škôlkarov, ktorých rodičia v tomto školskom roku zapísali do novej univerzitnej materskej školy UPeJeŠko. Možnosť prihlásenia svojich ratoleští mali nielen zamestnanci a študenti UPJŠ, ale aj široká verejnosť. UPeJeŠko má formu štátnej materskej školy s jednou zmiešanou triedou s kapacitou 25 detí vo veku od troch do šiestich rokov. Škola sídli na prízemí zrekonštruovanej budovy, na poschodí sa nachádzajú zrenovované kancelárske priestory pre zamestnancov UPJŠ. V roku

1903 mesto Košice na podnet Bieleho kríža začalo uvažovať o výstavbe detského domova, pôrodnice a školy pre výchovu pôrodných asistentiek. Výstavba v dnešnom areáli Filozofickej fakulty UPJŠ začala v roku 1905 a bola realizovaná bratmi Arpádom a Gejzom Jakobovcami. Dnešná budova Aténa sa začala stavať po roku 1906, v areáli má svoju dvojčku budovu Minervu, ktorá je v súčasnosti sídlom univerzitnej kaviarne a Univerzitého poradenského centra UPJŠ. Od roku 1907 budova Aténa slúžila ako sirotinec, neskôr detský domov, od 50. rokov minulého storočia ako nemocničný pavilón. V roku 2007 UPJŠ odkúpila areál medzi Moyzesovou a Kuzmányho ulicou v Košiciach. Rekonštrukcia Atény prebiehala od 21. 10. 2022 do 17. 7. 2023.

Bývalý sirotinec (Východoslovenské múzeum)

Budova Aténa (archív UPJŠ)

UPJŠ aktuálne poskytuje vzdelanie viac ako 7 200 študentom, pričom má ich počet rastúcu krivku. V tomto akademickom roku nastúpilo bežmála 2 500 prvákov. Univerzita zabezpečuje vzdelávanie na všetkých troch stupňoch v 272 študijných programoch na piatich fakultách a jednom ústave. Dlhodobo evidujeme aj vysoký záujem zahraničných študentov, v tomto roku ich na UPJŠ študuje takmer 1 600 zo 68 krajín sveta. Prajné výsledky dlhodobo dosahujeme aj v programe Erasmus+, v akademickom roku 2024/2025 prijmem 65 študentov zo zahraničia a približne 100 našich študentov vycestuje do zahraničia na štúdium alebo stáž, pričom majú možnosť výberu z 265 partnerských inštitúcií. Na štúdium na Univerzite tretieho veku sa prihlásilo 542 frekventantov.

Mgr. Laura Hol'ánová, PhD.

Tlačová referentka a hovorkyňa UPJŠ v Košiciach

V prípade záujmu o podrobnejšie informácie kontaktujte:

Mgr. Laura Hoľanová, PhD.

Univerzita P. J. Šafárika v Košiciach

Šrobárova 2, 041 80 Košice

E-mail: laura.holanova@upjs.sk

Tel.: +421 55 234 1550, mob.: +421 905 385 911

Web: www.upjs.sk

